

Beleid

Aan de leden van de raad

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 19 juni 2018
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2018009623
Behandeld door : College
Doorkiesnummer : 023-522555
Onderwerp : Reikwijdte inlichtingenplicht artikel 169, derde lid
Gemeentewet, ter bespreking in raadsvergadering 4 juli 2018
Verzonden :
Bijlage(n) : Advies kantoor landsadvocaat (kenmerk 2018009954)
Brieven van/aan college 2018008694, 2018005979,
2018009687, 2018009697, 2018009809, 2017023649,
2018000522, 2018006220, 2018007070

Het college ontvangt regelmatig inlichtingenverzoeken van raadsleden op grond van artikel 169, derde lid van de Gemeentewet. De afgelopen periode heeft het college bij een aantal van deze verzoeken dilemma's ervaren. Naar aanleiding van deze dilemma's is het advocatenkantoor Pels Rijcken, het kantoor van de landsadvocaat, om juridisch advies gevraagd over de reikwijdte van artikel 169, derde lid van de Gemeentewet. Dat advies treft u bijgevoegd aan. Het college heeft de behoefte om de dilemma's aan u voor te leggen en met de raad in algemene zin afspraken te maken hoe met inlichtingenverzoeken van raadsleden in de toekomst om te gaan.

Het juridisch kader: de reikwijdte van artikel 169, derde lid van de Gemeentewet

Raadsleden kunnen voor de uitoefening van hun controlerende taak – op grond van artikel 169, derde lid van de Gemeentewet - inlichtingen vragen aan het college. In dit artikel staat het volgende: "zij (het college) geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken in strijd is met het openbaar belang."

De landsadvocaat verwijst voor het begrip openbaar belang naar de wetsgeschiedenis waarin voorbeelden worden genoemd van gevallen waarin strijd met het openbaar belang aan de orde kan zijn. *"Bijvoorbeeld als er sprake zou zijn van een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van derden of zaken die nog onder de rechter zijn."* Zoals ook in het advies is te lezen kan het verstrekken van inlichtingen voorts achterwege blijven indien sprake is van 'natuurlijke belemmeringen' of indien het 'niet opportuun' is de gevraagde inlichtingen te verstrekken. In het geval van natuurlijke belemmeringen *"kan sprake zijn als er nog geen antwoord kan worden gegeven omdat gegevens (nog) niet voorhanden zijn of een overleg is niet afgerond."* Het verstrekken van inlichtingen is niet opportuun als *"bijvoorbeeld de verstrekking van de informatie niet geacht wordt op te wegen tegen de moeite die verstrekking zou kosten."* De landsadvocaat geeft in het advies ook aan dat het verstrekken

2018009623

van inlichtingen achterwege blijft als zich zwaarwegende omstandigheden voordoen, zoals het staatsrechtelijk uitgangspunt dat bestuurders en volksvertegenwoordigers hun positie niet (mogen) benutten voor privé aangelegenheden.

"Indien aan de informatieverplichting niet wordt voldaan, geldt de politieke verantwoordingsplicht. Er is in dat geval geen sprake van een besluit waartegen bij de bestuursrechter beroep kan worden ingesteld. Artikel 8:5 van de Algemene wet bestuursrecht gelezen in samenhang met artikel 1 van bijlage 2 (waarin de van beroep uitgezonderde besluiten staan opgesomd) 1 sluit dat uit."

Inzageverzoeken van raadsleden

Het college ontving de afgelopen maanden verzoeken van raadsleden die - op grond van artikel 169, derde lid Gemeentewet- inzage wensten in e-mails en correspondentie in het dossier Elswoutshoek. Het college werd daarbij geconfronteerd met een dilemma omdat de verzoeken (de schijn van) belangenverstremming in zich hebben cq het onduidelijk is welk algemeen maatschappelijk belang met die vragen in het geding is. Het college wees daarom diverse inzageverzoeken gemotiveerd af. De overwegingen daarvoor waren onder meer dat er om informatie wordt gevraagd over zaken die nog onder de rechter zijn, de informatie voor privédoeleinden (bijvoorbeeld toekomstige rechtsgedingen) gebruikt kan worden, de vertrouwelijkheid van de documenten niet wordt geaccepteerd en de persoonlijke levenssfeer van derden mogelijk wordt geraakt (waaronder die van burgers en ambtenaren).

In het kader van integriteit mogen raadsleden hun bevoegdheden alleen gebruiken voor de uitoefening van hun taak als raadslid 'in het algemeen belang.' Het college constateert dat de betreffende raadsleden met de verzoeken tot inzage in het dossier Elswoutshoek feitelijk hebben gevraagd om informatie die (zakelijke) privéaangelegenheden raakt, zoals de persoonlijke juridische procedures of een eerder ingediende schadeclaim. Daarmee kan dus het eigen belang van de raadsleden worden behartigd. Het college is van mening dat de raadsleden daarmee (mogelijk) oneigenlijk gebruik maken van hun bevoegdheden als raadslid waardoor (de schijn van) belangenverstremming ontstaat. De landsadvocaat bevestigt dat in dergelijke gevallen strijd is met het openbaar belang en is van oordeel dat het college de inzageverzoeken daarom terecht heeft geweigerd. *"Zou het college de vragen van het raadslid beantwoorden, dan werkt zij in feite mee aan deze vorm van belangenverstremming."*

Diverse vragen van raadsleden

Naast inzageverzoeken ontvangen de burgemeester en het college regelmatig persoonlijke e-mails met vragen van raadsleden die - met een uitdrukkelijk beroep op hun controlerende taak - eveneens de schijn van belangenverstremming in zich hebben. Het is voor het college daarnaast onduidelijk met welk maatschappelijk doel de vragen worden gesteld. Dat is soms ook het geval bij vragen op grond van artikel 40 van het Reglement van orde. Zoals u inmiddels hebt vernomen heeft het college daarom recente vragen niet beantwoord.

Uiteraard is het niet de bedoeling van het college te tornen aan de wettelijke inlichtingenplicht. Het college wenst echter wel - gelet op de bewaking van de bestuurlijke integriteit, de hoeveelheid van persoonlijke vragen van sommige raadsleden, het veelal onduidelijke doel ervan en de vereiste bestuurlijke en ambtelijke capaciteit voor de beantwoording - met de raad in algemene zin afspraken te maken hoe met deze vragen in de toekomst om te gaan.

Het onderzoek naar de gebeurtenissen in het dossier Elswoutshoek

Het college wil tot slot ook het volgende aan u voorleggen. De raad heeft de burgemeester op 12 april 2018 bij motie opgedragen om door middel van een extern onafhankelijk onderzoek waarheidsvinding te laten plegen over de gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek. Zoals in het advies van de landsadvocaat is te lezen, is het in het verkeer tussen het dagelijks bestuur en het vertegenwoordigend lichaam een goed gebruik dat hangende een extern onderzoek of een procedure bij de rechter een 'stand still' periode wordt ingelast. Gelet op het aankomende onderzoek, en ook gelet op de nog lopende juridische procedures in het kader van het dossier Elswoutshoek, vraagt het college de raad om het dossier Elswoutshoek voorlopig te laten rusten en geen inlichtingen- of

inzageverzoeken meer te doen. Dit om het aankomende onafhankelijke onderzoek en de nog lopende rechtsgangen niet te verstoren.

Naar aanleiding van de geschetste dilemma's stelt het college voor dat zij het volgende kader hanteert bij inlichtingenverzoeken op grond van artikel 169, derde lid Gemeentewet

A. Ten aanzien van algemene inlichtingenverzoeken

- a. inlichtingenverzoeken die in strijd zijn met het openbaar belang worden niet gehonoreerd zoals in ieder geval bij:
 - o verzoeken die inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer van derden (burgers en ambtenaren);
 - o onderwerpen die onderdeel zijn van juridische procedures;
 - o verzoeken die (de schijn van) belangenverstremming in zich hebben.
- b. inlichtingenverzoeken die onvoldoende zijn gemotiveerd of waarbij sprake is van natuurlijke belemmeringen (nog geen antwoord mogelijk) neemt het college niet in behandeling.

B. Ten aanzien van inlichtingenverzoeken betreffende het dossier Elswoutshoek

- a. Een 'stand still periode' in het dossier Elswoutshoek af te spreken. Hangende het onafhankelijke onderzoek en lopende juridische procedures neemt het college inlichtingenverzoeken betreffende het dossier Elswoutshoek niet in behandeling.

Wij bespreken het voorgestelde kader graag met u in de raadsvergadering van 4 juli 2018. Het college vraagt u de gehanteerde lijn ten aanzien van de inzageverzoeken van de afgelopen periode te bekrachtigen.

Het college heeft vernomen dat de griffie bezig is met het opstellen van een plan om het gebruik van het vragenrecht/inlichtingenrecht beter te stroomlijnen. Dat is breder dan artikel 169, derde lid Gemeentewet.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris

